

Nr 30.

Ankom till Riksdagens kansli den 21 mars 1911 kl. 4 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen
angående ålderstillägg åt vaktmästaren vid arkivdepån
i Visby C. J. Hallgren. (2:a Afd.)*

I en den 20 januari 1911 till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 105, har Kungl. Maj:t under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva att vaktmästaren vid arkivdepån i Visby C. J. Hallgren må för erhållande af ålderstillägg i sin innehafvande befattning tillgodoräkna sig jämväl den tid, han före år 1909 uppehållit vaktmästar- och eldargöromålen vid sagda depå.

Departementschefen har till berörda statsrådsprotokoll i detta ärende anført följande:

»Uti den till 1904 års Riksdag aflåtna statsverkspropositionen angafs förslag till stat för *arkivdepån i Visby*, och upptogs däri, i öfverensstämmelse med en af riksarkivariern i underdånig skrifvelse den 9 november 1903 gjord hemställan, dels följande *aflöningsförmåner för en vaktmästare*, nämligen fri bostad, 400 kronor lön, 200 kronor tjänstgöringspenningar samt ett ålderstillägg å 100 kronor efter fem års tjänstgöring, dels ock för skötsel af värmeledning ett belopp af 150 kronor.

I sin den 20 maj 1904 aflåtna skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel yttrade Riksdagen beträffande förenämnda ärende, bland annat, följande. Hvad anginge anslaget till aflöning åt vaktmästare, hade Riksdagen velat erinra, att Riksdagen år 1903 vid anmälan hos Kungl. Maj:t af Riksdagens beslut om anslag för arkivbyggnadens iståndsättande anförde att, då utredning icke förekommit därom, att en särskildt för arkivalieförrådet anställd vaktmästare skulle vara

behöflig, Riksdagen hyst någon tvekan, huruvida vaktmästarbostad borde inrymmas i byggnaden. Äfven om det dåmera finge anses utredt, att biträde af vaktmästare icke kunde undvaras vid arkivdepån, hade Riksdagen likväl funnit det uppenbart, att vaktmästargöromålen och skötseln af värmeledningen borde kunna anförtros åt samma person, och att någon besparing i den härför beräknade kostnaden borde kunna vinnas. Giltig anledning hade ej heller syntts förefinnas att tilldela vaktmästaren den fasta tjänsteställning, som betecknades genom aflönings uppdelning i lön och tjänstgöringspenningar, eller att medgifva honom rätt till ålders-tillägg. I betraktande af de aflöningsvillkor, som i allmänhet gällde för betjante vid statens verk och inrättningar, syntes vaktmästar- och eldargöromålen vid arkivdepån kunna uppehållas för en årlig kostnad af 500 kronor; och hade därför Riksdagen ansett större belopp icke böra för dessa ändamål anslås, helst som fri bostad därjämte funnes tillgänglig för den person, åt hvilken de ifrågavarande göromålen komme att anförtros.

Med anledning häraf upptogs i den af Riksdagen godkända arfvodesstaten för arkivdepån i Visby för uppehållande af vaktmästargöromål och skötsel af värmeledning, jämte fri bostad, ett belopp af endast 500 kronor.

Sedan riksarkivarien i underdänig skrifvelse den 9 oktober 1907 anhallit om beredande af löneförbättring åt vaktmästaren vid sagda arkivdepå samt Eders Kungl. Maj:t i den till 1908 års Riksdag aflättna statsverkspropositionen gjort framställning i sådant syfte, beslöt Riksdagen, med bifall till denna framställning, att ej mindre, med uteslutande ur den för arkivdepån i Visby fastställda aflöningsstaten af den däri upptagna posten: för uppehållande af vaktmästargöromål och skötsel af värmeledning, jämte fri bostad, 500 kronor, samt med godkännande af de i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 13 januari 1908 omförmälda bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner, i staten uppföra dels för en vaktmästare, jämte fri bostad, 600 kronor, däraf 400 kronor lön och 200 kronor tjänstgöringspenningar, med rätt för vaktmästaren att efter fem år erhålla förhöjning å lönen med 100 kronor, dels ock för skötsel af värmeledning ett belopp af 150 kronor, äfvensom för tillämpning af den sålunda ändrade staten höja anslaget till arkivdepån i Visby från dess dåvarande belopp, 1,900 kronor, med 250 kronor, eller till 2,150 kronor, än äfven medgifva, att det vaktmästaren vid arkivdepån tillkommande ålderstillägg finge utgå af det under riksstatsens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget: ålderstillägg.

Berörda bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner finnas återgifna i det vid sistnämnda statsverksproposition fogade utdrag af sagda statsrådsprotokoll, punkt 2, och innehålla, utom

annat, att, där förhöjning af lön efter viss tids fortsatt innehafvande af vaktmästarbefattningen ansåges böra medgifvas, tidpunkten för förhöjningen skulle bestämmas att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren mera än fyra år af denna tid själf bestridt sin egen eller på grund af förordnande annan befattning i statens tjänst samt under iakttagande att den högre aflöningen ej finge tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd; och borde löntagaren därvid tillgodoräknas den tid, han förut skött likartad befattning i statens tjänst.

Jämlikt nådigt beslut den 13 juni 1908 förordnades, att omförmälda af Riksdagen beslutade förändringar i den för arkivdepån i Visby fastställda aflöningsstaten samt berörda af Riksdagen godkända bestämmelser för åtnjutande af aflöning å samma stat skulle lända till efter rättelse från och med den 1 januari 1909, till följd hvaraf vaktmästarbefattningen skulle i vederbörlig ordning tillsättas med tillträdesrätt nämnda dag.

I de af 1909 års Riksdag godkända och af Eders Kungl. Maj:t genom nådig kungörelse den 11 juni 1909 fastställda nya stater för landsarkiven och arkivdepån i Visby finnes för ifrågavarande vaktmästare uppförd samma aflöning, som bestämts genom nådiga brevet den 13 juni 1908.

Då sålunda härutinnan ingen ändring vidtogs, äro, på sätt i sagda kungörelse uttryckligen utsäges, de genom samma kungörelse fastställda villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i sagda stater i öfrigt upptagna aflöningsförmåner icke gällande för vaktmästaren, å hvilken alltså stadgandena i nådiga brevet den 13 juni 1908 alltjämt äro tillämpliga.

I underdånig skrifvelse den 20 december 1910 har nu riksarkivarien väckt fråga om tilldelande af ålderstillägg åt vaktmästaren vid ifrågavarande arkivdepå C. J. Hallgren och i sådant afseende anført, bland annat, följande.

Hallgren hade antagits till vaktmästare vid arkivdepån från och med mars 1905 emot åtnjutande af de i 1904 års stat bestämda aflöningsförmåner. I anledning af den år 1908 med afseende å vaktmästaren vidtagna ändringen i aflöningsstaten och jämlikt förenämnda nådiga beslut den 13 juni 1908 förordnades Hallgren den 1 oktober 1908 att vara vaktmästare vid arkivdepån med aflöning enligt de genom samma nådiga beslut meddelade bestämmelserna och med tillträde den 1 januari 1909. Värmeledningen hade Hallgren skött alltsedan år 1905.

Då Hallgren således varit vaktmästare vid arkivdepån från 1909 års början med aflöning enligt 1908 års bestämmelser och dessförinnan innehaft likartad befattning sedan mars månad 1905 med aflöning enligt 1904

års stat, syntes han nu hafva uppnått stadgad tjänstålder för erhållande af förhöjning å lönen med 100 kronor; och då han dessutom enligt uppgift från arkivdepåns föreståndare under hela femårsperioden med godt vitsord oafbrutet skött sin tjänst, hade han äfvenledes uppfyllt de villkor, som vore föreskrifna för åtnjutande af ålderstillägg.

På grund af nådig remiss har statskontoret den 5 januari 1911 yttrat sig i ämnet och därvid anført att, då en vaktmästarbefattning med fast aflöning först från och med år 1909 funnits uppförd å staten för ifrågavarande depå, statskontoret ansåge Hallgren icke kunna få för ålderstilläggs åtnjutande tillgodoräkna sig tiden dessförinnan, hvarunder å nämnda stat allenast varit uppfördt ett anslag »för uppehållande af vaktmästargöromål och skötsel af värmeledning»; och funne statskontoret på grund häraf Hallgren icke vara berättigad att ännu tillträda ålderstillägg.

I likhet med statskontoret anser jag, att enligt i ämnet gällande bestämmelser Hallgren icke ännu är berättigad att komma i åtnjutande af ålderstillägg å sin lön. Men då Hallgren faktiskt med godt vitsord tjänstgjort såsom vaktmästare vid arkivdepån oafbrutet under mer än fem år, synes mig billighetskäl tala för en framställning till Riksdagen om medgifvande, att Hallgren må för undfående af ålderstillägg tillgodoräkna sig jämväl den tid han före år 1909 i verkligheten vid ifrågavarande depå skött en vaktmästares åligganden.»

På grund af hvad i statsrådsprotokollet till stöd för framställningen anföres, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må medgifva att vaktmästaren vid arkivdepån i Visby C. J. Hallgren må för erhållande af ålderstillägg i sin innehafvande befattning tillgodoräkna sig jämväl den tid, han före år 1909 uppehållit vaktmästar- och eldargöromålen vid sagda depå.

Stockholm den 21 mars 1911.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.